

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Adstruitur scientia propriè accepta sub ratione attributi virtualiter
distincti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

8. Si dicas: Essentia divina ex eo habet rationem speciei intelligibilis, quia est actus purus, sed quodlibet prædicatum & attributum Divinum est actus purus: ergo quodlibet attributum Divinum poterit habere rationem speciei intelligibilis. Distinguo majorem: quia est actus purus in linea essentiae, conc. quocunque modo neg. maj. sed quodlibet attributum est actus purus, in sua linea virtualiter distincta à linea essentiae, conc. in ipsa linea essentiae, nego min. & conseq.

§. II.

Adstruitur scientia proprie accepta sub ratione attributi virtualiter distincti.

9. Nunc investigandum, utrum scientia sub præfiori significatione, prout est *cognitio certa & evidens per causam*, tanquam attributum speciale ab essentia virtualiter distinctum, admitti debeat in Divinis? Ubi certum in primis est: si ly *per causam*, accipias ex parte actus nullo modo habere in DEO locum, cum ille modus cognoscendi sit valde imperfectus, & discurtui formali proprius, in quo una cognitio causat & infert alteram. At verò si ly *per causam* accipias ex parte objecti, vera est doctrina Thomistica.

10. CONCLUSIO nostra. *Scientia ut attributum virtualiter distinctum, proprie & formaliter in DEO datur.* Ita Durandus, Ferrara, Bannez. Jo. à S. Th. Gonet, Godoyus & communis Thomistarum.

Ratio est in promptu: DEUS cognoscens suammet essentiam in eadem ceu causa formali & reali cognoscit omnes creaturas tam possibiles, quam actuales. In eadem verò ceu radice & causa virtuali cognoscit sua divina attributa.

Quid ergo deest ipsi ad rationem veræ & propriè dictæ scientiæ, non tantum respectu creaturarum, sed etiam suarum attributalium perfectionum? cum exemplo Theologiæ & metaphysiçæ conferet, ad rationem veræ scientiæ sufficere causam virtualem proprietatum.

11. Dubitas tamen: utrum scientia sub hac formali ratione accepta sit verum attributum ratione nostra consequens ad intelligere constitutum DEI? Ipsum enim intelligere DEI cum sit comprehensivum, debet in essentia vitæ attingere omnes proprietates formaliter, & effectus eminenter contentos, ergo ipsum intelligere DEI constitutum attingit essentiam divinam, ut est causa virtualis attributorum, & formalis creaturarum.

Quo posito jam nihil relinquitur scientiæ reliquum, quod ad intellectiõnis conceptum ceu virtualiter distinctum, & attributalem lineam constituens, superaddat: cum totus scientiæ divinæ conceptus sistat in *cognitione per causam*, & non minus pro suo primario & specificativo objecto habeat divinam essentiam, quam ipsum intelligere constitutum.

12. Nihilominus scientia & sapientia divina distinctum attributum constituit, ut agnovit Damasc. l. 1. de fide c. 4. dicens: *sive bonum, sive justum, sive sapientem, sive quodcunque tandem aliud dicere libeat, non DEI naturam, sed quæ na-*

tura insunt, exponis. Nam alia est ratio sub qua scientia essentiam respicit; alia sub qua intelligere divinum eandem habet pro objecto. Illud essentiam attingit sub absoluta ratione primi intelligibilis; scientia verò sub ratione causæ formalis, & virtualis.

Ideoque ad rationem dubitandi Resp. quòd intelligere constitutum DEI attingat quidem essentiam suam ut causam creaturarum, si reduplicatio cadat supra *rationem quæ*, & faciat hunc sensum, quòd intelligere divinum attingat essentiam, quæ sit causa realis creaturarum, & virtualis attributorum; non autem si reduplicatio cadat supra *rationem formalem sub qua*: non enim essentia divina concipitur esse objectum intelligere constitutum sub formali ratione causæ, sed primi & connaturalissimi intelligibilis.

§. III.

Solvuntur objectiones.

Objectiones primò. Idem est specificativum scientiæ & intellectus Divini: ergo gratis Divina scientia ab intellectu vel intelligere primordiali & constitutivo distinguitur. Antec. probatur. Essentia Divina ut virtualiter ab attributis distincta specificat intellectum Divinum: sed eadem specificat Divinam scientiam: ergo idem est specificativum tam intellectus quam scientiæ Divinæ.

Resp. dist. maj. Idem est specificativum, & diverso modo concedo, eodem modo, nego antec. & consequentiam.

Probationem rursum distingo: Essentia Divina, specificat Divinum intellectum sub ratione objecti formalis tam motivi, quam terminativi, concedo. Sub ratione motivi tantum, nego maj. sed eadem essentia specificat Divinam scientiam: sub ratione objecti formalis motivi concedo: terminativi nego min. & consequentiam.

Ipsa quippe Divina essentia sub duplici ratione suamet cognitioni obicitur. Primò in ratione objecti connaturalissimi & per se primò intelligibilis, quod per nullam aliam causam vel formalem vel virtualem cognosci potest: & hoc modo non tantum est formale objectum motivum; seu prima ratio cognoscendi se ipsam; sed etiam terminativum, seu quod ratione suæ infinite intelligibilitatis à se existentis per se primò intuitioni Divinæ obicitur; quamquam ea ipsa cognitio, utpote comprehensiva, etiam attributa ceu terminos secundarios, creaturas verò, ceu terminos materiales eminenter in essentia contentos respiciat.

Secundò obicitur eidem suæ cognitioni in ratione causæ tum virtualis respectu attributorum, tum formalis respectu creaturarum, idque tam in essendo quam cognoscendo, quæ ratione non exercet munus objecti per se primò terminativi, sed motivi; neque enim ipsa est, quæ per se primò per causam cognoscitur (quod est de ratione scientiæ) sed est ratio, ut per ipsam tanquam causam virtualem per se primò & ut objectum formale terminativum attributa, creaturæ verò ut secundarium & objectum materiale terminativum cognoscantur.

Dices.